

BIOGRAFIJA SALVADORA DALIJA

1904. rođen je u Figeresu u Španiji, 11. maja Euhenio Salvador Felipe Hasinto Dali. Značenje njegovog imena Salvador ukazuje, prema Daliju, da je sudbinski predodređen da spase slikarstvo od mediokritetskih katastrofa moderne umetnosti.

1908. rođena je njegova sestra Ana Marija, koja će mu biti jedini ženski model do poznanstva sa Galom.

1914. Sa 10 godina Dali ima svoje prve časove slikanja, pokazujući svoje umetničke veštine. Slikar Ramon Pićot bio mu je prva smernica u slikarstvu.

1921. Dali počinje sa studijama na Akademiji lepih umetnosti u Madridu. Dva puta je padao godinu i nikada nije uspeo da završi školu. Njegovo mišljenje je bilo da nije mogao da bude ocenjen od strane ljudi koji imaju koliko i on ili manje talenta od njega. Umire mu majka.

1923. Izbacuju ga sa akademije na godinu dana.

1924. Dali se posvećuje metafizičkoj školi koju su osnovali Đorđo de Ćiriko i Karlo Kara. Uhapšen je zbog sumnjivih političkih ubeđenja. Andre Breton objavljuje Manifest nadrealizma, koji govori o radikalnoj reviziji i sistematizaciji usvojenih vrednosti kao i vrednovanju podsvesnog kao izvora kompletne umetničke inspiracije.

1925. Vraća se na akademiju. Susret sa Garsija Lorkom u Kadakesu. Ima svoju prvu samostalnu izložbu u Barseloni.

1926. Izbačen je sa akademije. Prvi odlazak u Pariz.

1927. Odlazi u posetu Pablu Pikasu i veoma je uzbuđen zbog toga. Iskazuje mu poštovanje i govori mu: „Došao sam da Vas posetim pre nego što odem u Luvr“, a Pikaso mu je odgovorio „Dobro ste postupili“.

1928. Dali postaje centralna figura u grupi nadrealističkih umetnika okupljenih oko slikara Andrea Bretona (1896-1966), koji se smatra teorijskim pokretačem nadrealizma. Objavio je Manifest Grok u Barseloni.

1929. Drugi manifest nadrealista. Upoznaje i druge nadrealiste i Elenu Dimitrovnu Diakonovu (Galú), ženu Paula Elouarda. Sarađuje sa Luisom Bunjelom na filmu Andaluzijski pas. Prva samostalna izložba u Parizu.

1930. Počinje da razvija svoj paranoično-kritički metod. Drugi film sa Bunjelom u filmskom ostvarenju Zlatno doba. Zvanično se pridružuje grupi nadrealista.

1931. Počinje sa slikanjem svojih čuvenih „mekanih“ satova

1933. Prva izložba u Njujorku.

1934. Dali i Gala obavljaju građansko venčanje u Parizu. Izložba u Londonu. Završava se suđenje za izbacivanje Dalija iz pokreta nadrealista.

1935. Definiše svoj paranoično-kritički metod.

1937. Piše „Metamorfozu Narcisa“ u kojoj opisuje istoimenu sliku. Beži u Italiju od Španskog građanskog rata.

1939. Dali objavljuje u Njujorku svoj manifest „Deklaracija o nezavisnosti mašte i pravu čoveka na sopstveno ludilo“.

1940. Odlazi u SAD, gde je imao veliki finansijski uspeh. Dali započinje svoju klasičarsku epohu. Prva veća retrospektivna izložba.

1942. Objavljuje „Tajni život Salvadora Dalija“. Nadrealisti postaju sve priznati u Americi i nazivaju poznatog slikara Avida Dollars (željan dolara).

1944. Objavljuje svoj prvi roman „Sakrivena lica“.

1948. Dali i Gala se vraćaju u Evropu i provode većinu vremena u njegovoj rezidenciji u Ligatu u Španiji i u Parizu. Izvor Dalijeve inspiracije bili su veliki klasici među autorima kao što su Rafael, Velaskez ili francuski slikar Ingres.

1950. Počinje da dizajnira nakit u fantastičnom stilu, sa kojim je postigao veliki uspeh kod publike. Takođe je napisao nekoliko knjiga koje su bile dobro prihvaćene, kao što su „Tajni život Salvadora Dalija“(1942), „Pedeset tajni magičnog zanatstva“(1948) i „Dnevnik genija“(1954).

1958. Dali počinje sa izradom serije slika nazvanih „slike istorije“

1964. Izložba u Tokiju. Dobija Veliki krst od Izabele Katoličke.

1971. Trodimenzionalni eksperimenti (stereoskopije).

1974. Otvaranje „Pozorište muzeja Dali“ u Figeresu.

1979. Retrospektivna izložba u Parizu.

1980. Retrospektivna izložba u Londonu. Dali oboleva od paralize, problema sa motorikom, koja je izazvala stalno drhtanje ruku i slabost u njima, zbog čega više nije mogao da radi.

1982. Umire Gala. Umetnik zapada u duboku krizu.

1983. Slika svoju poslednju sliku. Retrospektivna izložba u Barseloni i Madridu.

1984. Posle Galine smrti seli se u Pubol, zamak koji je kupio i ukrasio za nju. Iste godine, dok je Dali ležao u krevetu izbio je požar koji mu je naneo ozbiljne opekotine.

1989. Retrospektivna izložba u Štutgartu i Cirihi. Do kraja života Dali je živeo u kuli svog muzeja gde je i umro 23. januara.